Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2025)0162

Belgijos ir Portugalijos tyrėjo Josepho Figueiros Martino savavališkas suėmimas ir kankinimas Centrinės Afrikos Respublikoje

2025 m. liepos 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Belgijos ir Portugalijos tyrėjo Josepho Figueiros Martino savavališko suėmimo ir kankinimo Centrinės Afrikos Respublikoje (2025/2797(RSP))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 150 straipsnio 5 dalį ir 136 straipsnio 4 dalį,

A. kadangi 2024 m. gegužės 26 d. Centrinės Afrikos Respublikoje (CAR) „Vagnerio grupė“ pagrobė dvigubą Belgijos ir Portugalijos pilietybę turintį humanitarinės srities tyrėją Josephą Figueirą Martiną, dirbantį NVO „FHI 360“, ir vėliau jį perdavė Centrinės Afrikos Respublikos valdžios institucijoms;

B. kadangi Centrinės Afrikos Respublika jam pareiškė kaltinimus, grindžiamus nepagrįstais įtarimais, įskaitant dėl šnipinėjimo ir terorizmo, dėl kurių jam gali grėsti įkalinimas iki gyvos galvos ir priverčiamasis darbas;

C. kadangi jis buvo kalinamas Bangyje esančiame Centriniame kovos su banditizmu biure (pranc. *Office Central de Répression du Banditisme*, OCRB) vienutėje, buvo kankinamas ir jam buvo grasinama mirtimi; kadangi jis daugiau kaip metus buvo kalinamas nežmoniškomis sąlygomis ir be teismo proceso, o į prašymą jį lygtinai paleisti nebuvo atsakyta, taip pažeidžiant Centrinės Afrikos Respublikos baudžiamąją teisę;

D. kadangi jo sveikata labai pablogėjo, o sveikatos patikrinimų išvados rodo, kad jį reikia skubiai evakuoti;

E. kadangi Centrinės Afrikos Respublikoje veikiančios ginkluotos grupuotės vykdo neteisėtus ir savavališkus sulaikymus ir kalinimus;

F. kadangi Centrinės Afrikos Respublika yra smarkiai paveikta Rusijos dezinformacijos kampanijų ir joje yra vienas didžiausių „Vagnerio grupės“ samdinių kontingentų;

G. kadangi ES remia Centrinės Afrikos Respublikos gyventojus teikdama humanitarinę, saugumo ir vystomąją pagalbą;

H. kadangi JT ir ES nurodė, jog J. F. Martino atvejis yra platesnio dezinformacijos ir prieš Vakarus nukreiptos retorikos, kurią skatina su Rusija susiję subjektai Centrinės Afrikos Respublikoje, modelio atspindys;

1. reikalauja, kad Centrinės Afrikos Respublikos valdžios institucijos nedelsiant ir besąlygiškai paleistų J. F. Martiną, atsižvelgiant į tai, kad nėra patikimų ir esminių įrodymų, pagrindžiančių jo sulaikymą;

2. primygtinai ragina Centrinės Afrikos Respublikos valdžios institucijas sudaryti sąlygas jo medicininiam evakavimui ir užtikrinti jam galimybę naudotis teisiniu atstovavimu, konsuline pagalba ir tinkama priežiūra pagal tarptautinius žmogaus teisių standartus;

3. griežtai smerkia žmogaus teisių pažeidimus, padarytus dėl savavališko, tebesitęsiančio ir nežmoniško J. .F. Martino kalinimo, keliančio didelę grėsmę jo gyvybei ir sveikatai;

4. primygtinai reikalauja, kad bet koks teismo procesas griežtai atitiktų tinkamo teisinio proceso garantijas, įtvirtintas Tarptautiniame pilietinių ir politinių teisių pakte, ir taikytinas Centrinės Afrikos Respublikos nacionalinės teisinės sistemos nuostatas;

5. ragina Centrinės Afrikos Respublikos valdžios institucijas užtikrinti, kad Centrinės Afrikos Respublikoje veikiančios ginkluotos grupuotės nedelsiant nutrauktų neteisėtus ir savavališkus sulaikymus ir išpuolius prieš humanitarinės pagalbos ir NVO darbuotojus;

6. ragina užtikrinti atskaitomybę už teisių pažeidimus;

7. smerkia didėjantį politiškai motyvuotą užsienio kišimąsi Centrinės Afrikos Respublikoje, be kita ko, pasitelkiant Rusijos sukarintas pajėgas ir dezinformacijos kampanijas; dar kartą ragina Tarybą „Vagnerio grupę“ paskelbti teroristine organizacija;

8. pabrėžia, kad pagarba žmogaus teisėms yra labai svarbi geram ES ir Centrinės Afrikos Respublikos bendradarbiavimui;

9. ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai imtis visų įmanomų veiksmų ir juos koordinuoti su Belgijos ir Portugalijos valdžios institucijomis, be kita ko, iškelti J. F. Martino atvejo klausimą ES ir Centrinės Afrikos Respublikos politiniame dialoge, užtikrinti, kad jis būtų paleistas ir kad būtų paisoma jo teisių; pabrėžia, kad, jei

Centrinės Afrikos Respublikos valdžios institucijos ir toliau pažeistų jo teises, reikia imtis tikslinių ES priemonių;

10. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, Centrinės Afrikos Respublikos vyriausybei ir parlamentui, Afrikos Sąjungai ir JT.